

Afzenders:

Agractie Nederland
Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV)
Nederlandse Vakbond Pluimveehouders (NVP)
Producentenorganisatie Varkenshouderij (POV)
Vereniging van Kalverhouders (VVK)

Aan:

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
t.a.v. Minister Femke Wiersma
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

-per e-mail verzonden-

CC: Minister Keizer (VRO)

Datum: 1 juli 2025

Betreft: 'Wild-west' situatie inrichting Landelijk Gebied en stikstofbeleid

Geachte mevrouw Wiersma,

Ondergetekenden hebben vastgesteld dat er sprake is van een chaotische situatie wat betreft provinciale plannen voor de inrichting van het landelijk gebied. De ene provincie gaat door met een al eerder opgesteld plan in het kader van het NPLG (Utrecht), andere provincies wachten af en weer anderen doen iets wat er ergens tussen in ligt.

De reden is, zo denken wij, dat de opvolger van het NPLG, zijnde het plan Ruimte voor Landbouw en Natuur, (nog) geen heldere kaders geeft voor provinciale planvorming. Hetzelfde geldt voor de financiële aspecten die hiermee samenhangen. Provincies kunnen - op ad hoc basis - geld krijgen en willen hier (begrijpelijk) zo veel mogelijk van profiteren.

Het gevolg is dat er een wild west situatie ontstaat waarvan de land- en tuinbouw – althans in sommige provincies – de dupe dreigt te worden.

Probleem is dat er geen heldere landelijke en provinciale doelstellingen bestaan wat betreft de productieve functie van de land- en tuinbouw in het licht van voedselzekerheid en voedselsoevereiniteit en dat er dus ook geen duidelijk afwegingskader bestaat wat betreft ruimtelijke keuzes. Het gevolg hiervan is dat de land- en tuinbouwsector het sluitstuk van provinciale planvorming dreigt te worden, zowel wat betreft de functie als zodanig (landbouw of iets anders zoals natuur of bos) als wat betreft de invulling gangbaar of extensievere vormen van landbouw.

We hebben vastgesteld dat (sommige) provincies de mond vol hebben over perspectief voor de land- en tuinbouw, maar als het gaat om de invulling dan denkt men met name aan inkomensondersteuning met geld (van de Rijksoverheid). Voedselzekerheid en voedselsoevereiniteit lijkt voor veel provincies geen issue.

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het plan Ruimte voor Landbouw en Natuur (RLN) tot nu toe ook geen kader biedt voor een verdere invulling op provinciaal niveau. Wij vragen u dan ook

dringend om in de komende maanden een verdere invulling te geven aan dit plan, **met het nadrukkelijk verzoek de nationale koppen, zoals die in het NPLG stonden, er uit te halen.** Tot nu toe hebben wij niet kunnen ontdekken waar in dit opzicht het verschil zit tussen het Nationaal Plan Landelijk Gebied (NPLG) en het plan RLN. Als voorbeeld denken we hierbij aan de opgave voor extra agrarische natuur. Die was circa 180.000 ha. in het NPLG en het lijkt er op dat dit nog steeds de opgave is. Wij vinden dat die ambitie fors afgeschaald moet worden tot een niveau dat enerzijds noodzakelijk is vanuit de optiek van Europese regels en anderzijds realistisch is vanuit de optiek van voedselzekerheid en voedselsoevereiniteit.

Met andere woorden: wij verzoeken u de regie te nemen wat betreft de provinciale planvorming door kaders aan te reiken, niet alleen wat betreft bos, natuur, klimaat en water, maar ook wat betreft landbouw. U kunt dat omdat u de financiële sleutel in handen heeft.

Bij dit alles komt ook nog het stikstofbeleid.

Vooruitlopend op de plannen van de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel (MCEN) zijn provincies allerhande plannen aan het maken over stikstofemissiereductie (Utrecht, Zuid Holland, Gelderland, Noord Brabant enz.). Ook hier is in onze ogen sprake van wild - west. Iedereen doet maar wat. Overigens is de reden vaak wel begrijpelijk, want de provincies voelen de hete adem van organisaties als MOB in hun nek wat betreft handhaving.

Probleem is dat die plannen de vergunningverlening naar onze mening niet lostrekken, dat het grote onrust veroorzaakt in de provincies en dat het maar de vraag is of die plannen congruent zijn met de voorstellen die uit de MCEN gaan komen.

Als voorbeelden noemen wij dat Zuid Holland een overall norm van max 40 kg/ha N emissie wil gaan invoeren, dat Utrecht dat ook wilde maar nu lijkt over te stappen naar een norm gebaseerd op ureumgehalte en weidegang en dat Gelderland een bufferzone van 500 meter wil invoeren.

Ook in dit opzicht willen wij u vragen de provincies te verzoeken een pas op de plaats te maken met hun planvorming tot duidelijk is hoe de MCEN spoor 1 (vergunningverlening) en spoor 2 (emissiereductie) gaat invullen, los van de vraag wat wij daar van vinden.

Graag zouden wij op zeer korte termijn met u in gesprek gaan om deze brief nader toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,

Agractie Nederland

Alien van Zijtveld

Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Harmen Endendijk

Nederlandse Vakbond Pluimveehouders

Bart Jan Oplaat

Producentenorganisatie Varkenshouderij

Linda Verriet

Vereniging van Kalverhouders

Hans Luijterink